

המבקש : **אנחנו. ביחד – לסדר חברתי חדש, 59-900160-9**

באמצעות ב"כ עוה"ד מוש חוג'ה
ת.ד. 132, בקוע 9975500
טל': 03-620-9375 פקס: 03-620-9233
מייל: office@mosh-law.com

נגד

המשיבה : **בל"ד – אלתג'מוע אלוטאני אלדמוקרטי, 59-900026-2**

בקשה לפי סעיף 7א' לחוק יסוד הכנסת –

מניעת השתתפות המשיבה בבחירות

לכנסת ה – 25

בהתאם לסעיף 7א' לחוק יסוד: הכנסת, יתבקשו חברי הוועדה לקבוע כי המשיבה מנועה מלהתמודד בבחירות לכנסת ה – 25, וזאת מהסיבות שיפורטו להלן.

הצדדים

1. המבקשת הינה מפלגה הרשומה כדין בישראל וחרטה על דגלה את שמירת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.
2. המשיבה היא מפלגה רשומה אשר הציגה את מועמדותה לכנסת ה – 25, ואף קיבלה את אישור וועדת הבחירות להתמודדות זו.

פתח דבר

3. בתאריך 15/09/22 הגישה המשיבה את מועמדותה לבחירות לכנסת ה – 25, ולמעשה היתה אחרונת המגישות, כאשר טופסי המועמדות הוגשו זמן קצר לפני סגירת הרשימות.
4. בעצם הגשת הרשימה באופן עצמאי, בל"ד הכריזה למעשה על פירוק הרשימה המשותפת, איתה היא התמודדה בכנסת ה – 24, ובמסגרת הרשימה המשותפת אף כיהנה בכנסת 24.
5. כאשר המשיבה כיהנה תחת המטרייה של הרשימה המשותפת, היא עוד היתה יכולה להתהדר בנוצות לא לה, ולחסות תחת כנפיהן של אמירות מתונות יותר מצד שאר חברי הרשימה המשותפת.
6. אך בעצם הגשת מועמדותה כרשימה עצמאית, היא נדרשת להתמודד עם המצע שלה באופן ישיר, עם האמירות שלה ועם דעותיה הישירות.
7. די בקריאת המצע של מפלגת בל"ד כדי להבין שמדובר במפלגה ששוללת את קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית, שעה שהיא קוראת לכינונה של מדינת ישראל כמדינת כל אזרחיה.

המסגרת הנורמטיבית

8. סעיף 7א' לחוק יסוד הכנסת קובע 3 כללים הנושאים שמהווים עילה לפסילת רשימה, כדלקמן:

"מניעת השתתפות בבחירות (תיקון מס' 35) תשס"ב-2002 (תיקון מס' 46) תשע"ז-2017"

7א. (א) רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לרבות בהתבטאויותיו, לפי הענין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה:

(1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;

(2) הסתה לגזענות;

(3) תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל."

9. סעיף חוק זה נועד לאפשר לדמוקרטיה להגן על עצמה, שכן מתן זכויות לפרט כגון: חופש הביטוי, הזכות לבחור ולהיבחר, החופש הפוליטי, אינם יכולים בשום אופן לשמש כקרדום לחפור בו, כנגד המערכת שמתירה לפרט את אותן זכויות.

10. ובמילים פשוטות יותר – לא ייתכן שמדינה תיתן לאדם ו/או לגוף זכויות פרט, ואותו אדם או גוף ינצלו זכויות אלו כדי להביא להכחדתה של המדינה שהתירה לו זכויות אלו.

11. לענין זה נכונים הדברים שנקבעו בפס"ד ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה – 21, נ' ד"ר עופר כסיף, : "השוויון וחופש הביטוי הפוליטי אינן חריות בלתי מוגבלות וכבר נפסק כי 'זכותה של הדמוקרטיה לשלול את ההשתתפות בהליך הדמוקרטי של רשימות השוללות את הדמוקרטיה עצמה'", (א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה 16 נ' טיבי, פ"ד נז(4), 14, (2003).

המסגרת העובדתית

12. ראש וראשון יש לפנות למצע מפלגת בל"ד, שם נאמר במפורש כי מדובר בל"ד איננה מקבלת את זהותה של ישראל כמדינה יהודית ועומדת על כך שמדינת ישראל תהיה מדינת כל אזרחיה.

"בל"ד היא חלק מהעם הפלסטיני אשר נותר על אדמתו בארץ מולדתו לאחר הנכבה. אנו חיים במשטר שאיננו חפץ לשמש כמדינת כל אזרחיה, אלא דבק בניגוד לרצוננו בהיצמדותה המהותית של המדינה להגדרת זהותה היהודית, ובהתאם לאידאולוגיה הרשמית שלה – הציונות – ובכך נוגד את האפשרות של קיום שוויון מלא."

13. ובהמשך: ... **"מתוך התפישה העקרונית הייחודית של חתירה להגשמת האזרחות המלאה והשגת שוויון מוחלט בזכויות הפרט יחד עם מלוא הזכויות הקיבוציות המגיעות לאזרחים הערבים, פיתחה בל"ד את השיח והפרויקט של מדינת כל אזרחיה."**

14. למצע בל"ד נפנה לכתובת האתר של המפלגה בכתובת האינטרנט – **מצורף ומסומן "א."**

<http://www.altajamoa.org/%D7%A2%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%AA/2018/09/11/%D7%9E%D7%A6%D7%A2-%D7%91%D7%9C-%D7%93>

15. די בקריאת המצע של מפלגת בל"ד כדי להבין על נקלה שמדובר במפלגה ששוללת את קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית, והיא משתמשת בכלים שמדינת ישראל העניקה לה, כדי להביא לחיסולה של מדינת ישראל כמדינה יהודית.
16. יו"ר המשיבה גם מגדיל ואמר בראיון רדיו שנערך בתאריך 21/08/22 ברשת ב', הצהיר שהוא מביע תמיכה בביטול חוק השבות, ביטול המנון התקווה ושינוי דגל המדינה.
- לכתבה של הריאיון שיש מקום לבטל את ההמנון של מדינת ישראל, ראה אתר ערוץ כאן – **מצורף ומסומן "ב"**.
<https://www.kan.org.il/item/?itemid=133111>
17. ואם לא די בכך, בהתבטאותיו של חה"כ אבו שחאדה, יו"ר המשיבה, בשם המלחמה בגזענות – כך לדבריו – הוא נושא אמירות גזעניות למכביר כנגד מדינת ישראל וכנגד חיילי צה"ל.
18. באמירותיו, יו"ר המשיבה עושה הכללות גזעניות, שעה שהוא מכנה את חיילי צה"ל רוצחים,
- את צה"ל כמכונת הרס הכי משומנת והכי יעילה שיש בעולם – **מצורף ומסומן "ג"**
<https://www.inn.co.il/news/573699>
19. המבקשת תטען כי מדובר במספר דוגמאות בלבד וקצרה היריעה מלהכיל את התבטאויות יו"ר המשיבה כנגד מדינת ישראל, כנגד זכות קיומה כמדינה יהודית, ודי בכך כדי להביא לפסילת הרשימה.

סוף דבר

20. סעיף 7א לחוק יסוד הבחירות הינו סעיף פשוט וברור, שתכליתו לשמור על קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית.
21. לאף אזרח במדינת ישראל, אין זכות לפעול כנגד קיומה של ישראל כמדינה יהודית.
22. חופש הביטוי, רחב ככל שיהיה, תכליתו לאפשר לאדם לומר את דעתו, כל עוד היא איננה
23. ולבטח לא יכול אדם לעשות שימוש בחופש הביטוי, שתכליתו שוויון והיעדר גזענות, כדי לומר אמירות גזעניות כלפי אזרחי מדינת ישראל היהודים וחיילי צה"ל.
24. לאור כל האמור לעיל, מתבקשים חברי וועדת הבחירות להורות על פסילת מפלגת **בל"ד - אלתג'מוע אלוטאני אלדמוקרטי**, מלהתמודד בבחירות לכנסת ה-25.

מוש חוג'ה, עו"ד
ב"כ התובעת

תוכן הנספחים (עמוד 1 מתוך 1)

שם המסמך	עמוד
נספח 1: תצהיר תמיכה (עמודים 6 עד 6)	6
נספח 2: דף פתיחה לקובץ נספחים (עמודים 8 עד 9)	8
נספח 3: ????? - מצע בל_ד (עמודים 11 עד 32)	11

נספח 1 :

תצהיר תמיכה

(עמודים 6 עד 6)

תצהיר

אני הח"מ דב הלברטל, נושא ת.ז. 067428433, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקובעים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזה כדלקמן:

1. אני עושה תצהיר זה כתמיכה לבקשה לקבוע כי מפלגת: **בל"ד - אלתג'מוע אלוטאני אلدמקורטי, 2-900026-59**, מנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת ה-25.
2. אני משמש כנציג המבקשת ומועמד מס' 2 מטעם רשימת המבקשת בבחירות לכנסת ה-25.
3. האמור בסעיפים _____ הינו בידיעתי האישית.
4. האמור בסעיפים _____ הוא נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי. המקור לידיעתי ואמונתי הוא פרסומים בתקשורת ויעוץ משפטי שקיבלתי.
5. זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ _____ עורך דין, מאשר בזה כי ביום _____ הופיע בפני **מר דבר הלברטל**, המוכר לי אישית / שזיהיתיו על פי תעודת זהות מס' **067428433** ולאחר שהוזהרתי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי יהיה צפוי לעונשים הקובעים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות התצהיר וחתם עליו בפני.

חתימת מקבל התצהיר

נספח 2 :

דף פתיחה לקובץ נספחים

(עמודים 8 עד 9)

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-25

המבקש : **אנחנו. ביחד – לסדר חברתי חדש, 9-900160-59**

באמצעות ב"כ עוה"ד מוש חוג'ה
ת.ד. 132, בקוע 9975500
טל': 03-620-9375 פקס : 03-620-9233
מייל: office@mosh-law.com

נגד

המשיבה : **בל"ד – אלתג'מוע אלוטאני אלדמקורטי, 2-900026-59**

דף פתיחה לקובץ נספחים

1. **נספח א' - מצע בליד נפנה לכתובת האתר של המפלגה בכתובת האינטרנט – מצורף ומסומן א."**

<http://www.altajamoa.org/%D7%A2%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%AA/2018/09/11/%D7%9E%D7%A6%D7%A2-%D7%91%D7%9C-%D7%93>

2. **נספח ב' - כתבה של הריאיון שיש מקום לבטל את ההמנון של מדינת ישראל, ראה אתר ערוץ כאן – מצורף ומסומן ב".**

<https://www.kan.org.il/item/?itemid=133111>

3. **נספח ג' - כתבה בערוץ 7, בה כינה את צה"ל כמכונת הרס הכי משומנת והכי יעילה שיש בעולם – מצורף ומסומן ג".**

<https://www.inn.co.il/news/573699>

נספח 3 :

?????? - מצע בל_ד

(עמודים 11 עד 32)

מצע בל"ד

11/09/2018 - 14:06

מצע, עקרונות וחזון מפלגת בל"ד 2019

פרקי המצע:

- מבוא

- העקרונות המנחים לפעולתנו הפוליטית

- חוקה דמוקרטית ומדינת כל אזרחיה

- מצבם של הפלסטינים בישראל ואופקים לשינויו

- הטיפול בנגע האלימות בחברה הערבית

- החזון לרפורמה ולאוטונומיה של מוסדות החברה הערבית

- התחום החברתי והכלכלי

- קידום המצב הכלכלי של האזרחים הערבים

- הסוגיה הפלסטינית ופתרון הקבע

- המישור הערבי, האזורי והבינלאומי

מבוא

בל"ד היא מפלגה דמוקרטית המייצגת את האזרחים הערבים בישראל כמפלגה לאומית ערבית פלסטינית, דמוקרטית בהשקפתה, התנהלותה ומטרותיה הפוליטיות והחברתיות, ומחויבת לעקרונות הצדק החברתי וזכויות האדם והעמים.

בל"ד פועלת לקידום האוכלוסייה הילידית הפלסטינית בנסיבות החברה והאזרחות הישראלית. מטרתנו לשלב את ההגנה על הזהות הלאומית עם קידום עקרונות הדמוקרטיה ולבנות חברה חופשית, מודרנית ומתקדמת, תוך שאיפה להגשמת פתרון צודק לסוגיה הפלסטינית ולמימוש הזכויות ההיסטוריות של העם הפלסטיני.

בל"ד היא חלק מהעם הפלסטיני אשר נותר על אדמתו בארץ מולדתו לאחר הנכבה. אנו חיים במשטר שאיננו חפץ לשמש כמדינת כל אזרחיה, אלא דבק בניגוד לרצוננו בהיצמדותה המהותית של המדינה להגדרת זהותה היהודית, ובהתאם לאידאולוגיה הרשמית שלה – הציונות – ובכך נוגד את האפשרות של קיום שוויון מלא. המדינה שואפת בצורה מתמדת להבטיח זכויות יתר לרוב היהודי, ומתיימרת לטעון ולחנך כי משטר זה משקף את התגלמות הצדק. כל דרישה של בני המיעוט הפלסטיני לתיקון המשטר נתקלת בהתנגדות של הממסד השלטוני, ומתוארת כקונספירציה.

המשטר הקיים במדינה פועל ללא הרף לטפח ולהנכיח את הזיכרון ההיסטורי המשותף של האזרחים היהודים, כשהוא מדגיש את הרצוי לו ומעלים ומגמד את שאינו משתלב בתמונה אותה הוא מבקש לקבע בתודעה הציבורית. במקביל פועל המשטר בדרכים שונות כדי לקעקע את התודעה והזיכרון ההיסטורי המשותף של האזרחים הפלסטינים, תוך הכחשת המכנה המשותף ובנייה וטיפוח של זהויות עדתיות נפרדות ושיסוין זו בזו על מנת שיתפסו ויערערו את מקומה של הזהות הלאומית הפלסטינית.

השיח הפוליטי של בל"ד התפתח מתוך המאבק להגנה על הזכויות הלאומיות והאזרחיות של האזרחים הערבים. בל"ד הקפידה תמיד להתייחס לזכויות הללו תוך מתיחת קו מחבר בין התודעה הלאומית של המיעוט המדוכא והמודר ומאבקו נגד התפישה ההגמונית השלטת, לבין עקרונות אוניברסליים כחירות, שוויון, צדק וכבוד האדם. הזכויות והדרישות של המיעוט הערבי הפלסטיני נובעות במישרין מן העקרונות והערכים האוניברסליים.

מתוך התפישה העקרונית הייחודית של חתירה להגשמת האזרחות המלאה והשגת שוויון מוחלט בזכויות הפרט יחד עם מלוא הזכויות הקיבוציות המגיעות לאזרחים הערבים, פיתחה בל"ד את השיח והפרויקט של מדינת כל אזרחיה. בל"ד פועלת בהתמדה כדי לתרגם את החזון הזה למצע פוליטי מעשי ולדרישות פרטניות, שיוכלו ליצור אופק דמוקרטי ומכיל לאזרחים הערבים והיהודים גם יחד. כך התפתח האתגר הלאומי והפך לאתגר דמוקרטי כולל ולחלופה הגותית ופוליטית לציונות, שמתפקדת כאידאולוגיה הרשמית והשלטת בישראל.

העקרונות המנחים לפעולתנו הפוליטית

בל"ד פועלת להגן על הזהות הלאומית של החברה הערבית ועל השתייכותה לעם הערבי הפלסטיני, עומדת נגד כל צורות הקנאות הדתית, החמולתית והמגזרית הצרה, ועושה ליצירת תרבות דמוקרטית, חדשנית ונאורה, ולבניית מסגרות לאומיות ודמוקרטיות לחברה הערבית. זאת תוך קידום השוויון בין האישה לגבר בכל תחומי החיים והעשייה החברתית והפוליטית, ונקיטת הצעדים הדרושים לשם הבטחת ההשתתפות הפעילה של האישה במעש ובמרחב הציבורי.

בל"ד קוראת ליישום ההחלטות הבינלאומיות הלגיטימיות ביחס לסוגיה הפלסטינית, על מנת לתקן את העוול ההיסטורי שנעשה לעם הערבי הפלסטיני. בל"ד פועלת במטרה לגייס למאבק את כלל הכוחות האפשריים של האזרחים הערבים הפלסטינים והכוחות הדמוקרטיים בארץ ובעולם, כדי לעמוד מול העוינות והתוקפנות הישראלית היומיומית נגד עמנו הפלסטיני שנאבק תחת הכיבוש.

בל"ד מקיימת את ארגונה המפלגתי הפנימי על בסיס עקרון הדמוקרטיה וחופש הביטוי והדעה, ובמסגרת המחויבות לאחדות העשייה המפלגתית, מוסדות המפלגה וסניפיה. בפעולתה מסתמכת המפלגה על מצעה הפוליטי ועל החלטות מוסדותיה, ועידותיה וגופי ההנהגה המפלגתית הנבחרים.

בל"ד פועלת לקידום ופיתוח שיתוף הפעולה הערבי היהודי על בסיס אמונתה בעקרונות השוויון, הצדק החברתי והזכות להגדרה עצמית. בל"ד תפעל להקמת מסגרות דו-לאומיות לשם ארגון ופיתוח שיתוף הפעולה הערבי היהודי ברוח זו, ותקיים עשייה הדדית ופורה עם שכבות רחבות ככל שניתן מקרב הגורמים הדמוקרטיים בחברה היהודית השותפים לחזונה ועמדותיה, תוך שמירה על דגשי המאבק הלאומי של האזרחים הערבים.

בל"ד לא רואה כחובתה להתחנף לציבוריות הישראלית-ציונית. אנו קוראים למפלגות שמייצגות את החברה הערבית לקדם שיח וחזון מעמיקים ולקיים פעילות ארגונית חברתית ומפלגתית ברמה הארצית והלאומית.

חוקה דמוקרטית ומדינת כל אזרחיה

בל"ד דורשת לכונן חוקה מחייבת שתבסס את יחסה של המדינה אל האזרח ואת מערכת היחסים בין האזרחים על עקרון האזרחות השווה, ולא על עקרון השיוך הדתי. עקרונות היסוד המנחים של החוקה יהיו השוויון בין האזרחים ובין הקבוצות הלאומיות, הבטחת זכויות האדם, הפרט והקולקטיב, הפרדת הדת מהמדינה, הגנה על כבוד האדם וחירותו, איסור כל צורות האפליה על בסיס אתני, לאומי, דתי, מיני, מגדרי, רעיוני או פוליטי, והנחת היסודות החקיקתיים לשם הבטחת שוויון מלא ושותפות פוליטית אמתית של כולם, במדינה לכל אזרחיה.

בל"ד נאבקת לחולל מפנה דמוקרטי שיוביל להגשמת מדינה דמוקרטית של כל אזרחיה – ערבים יהודים ואחרים. המדינה תכיר בחברה הערבית כמיעוט לאומי, תערוב לזכויות האדם, האזרח, הפרט והלאום, ותקיים שוויון מלא בין כל האזרחים ללא אפליה כלשהי על בסיס השתייכות לאומית או אחרת. המדינה תבטיח שוויון מלא בפני החוק ומערכת המשפט ובתחומי העבודה, החינוך, התקציבים, השירותים הציבוריים וחלוקת המשאבים, ותקפיד על שמירת ערך חיי האדם, כבודו ורכושו, ללא קשר למוצאו.

המדינה תעגן בחוקה את עקרון האזרחות השווה לכל אזרח, תוך הכרה בקיומן ובזכויותיהן של שתי קבוצות הלאום, היהודית והערבית, החיות בגבולות המדינה המוכרים על פי הדין הבינלאומי. החוק יגדיר את המדינה כמדינת כל אזרחיה שהמשטר בה הוא משטר דמוקרטי המושתת על ערכי כבוד האדם, חירותו והיותו שווה בין שווים.

המשטר במדינה יושתת על הפרדה מוחלטת של דת ממדינה, תוך הבטחת חופש פולחן לבני כל הדתות. המדינה תכבד את הזהות האינדיבידואלית והקולקטיבית של אזרחיה על בסיס שווה, ללא אפליה מטעמי לאום, גזע, דת, מגדר, לשון, צבע, השקפה פוליטית, מוצא עדתי או מעמד חברתי.

המדינה תקיים העדפה מתקנת ליחידים המשתייכים לקבוצות שסבלו מאפליה היסטורית – ועל מנת לתקן את נזקי אפליה זו.

סמלי המדינה וההמנון ייקבעו בחוק על סמך עקרונות היסוד החוקתיים השוויוניים והדמוקרטיים.

האזרחות במדינה תושתת על עקרון השוויון ואיסור האפליה, וכללי רכישתה ייקבעו בהתאם – ובכלל זה ייקבע כי היא תוענק למי שהתקיימו אצלו אחד מאלה:

1. אחד מהוריו הוא אזרח המדינה.

2. בן או בת זוג של אזרח או אזרחית המדינה, בהתאם לבקשתם.

3. אדם שנולד במדינה.

4. אדם שהגעתו או שהותו במדינה היא על פי זכות הנשענת על הדין הבינלאומי והחלטות ארגון האומות המאוחדות.

השפה הערבית והשפה העברית יהיו השפות הרשמיות של המדינה

המדינה תבטיח אוטונומיה תרבותית לכל קבוצת מיעוט לאומית או תרבותית, לרבות קיום, כינון וניהול מוסדות ייצוגיים, חינוכיים, תרבותיים ודתיים באופן עצמאי. המדינה תאפשר לכל אזרח להמשיך לטפח את תרבותו, מורשתו, שפתו וזהותו, ואף לקיים קשרים תרבותיים חברתיים ומשפחתיים עם העם או האומה אליהם הוא משתייך, לרבות מחוץ לגבולות המדינה.

יבוטלו כל חוקי ומערכי האפליה, ובכלל זה התקנות לשעת חירום. ייאסרו עינויים, התנכלות ומעצר שרירותי של האזרחים. יכובדו חופש המחאה, הביטוי, העיתונות וההתארגנות והפעילות הפוליטית, ללא אפליה, ויבוטלו כל החקיקות המגבילות חירויות אלו. ימומש עקרון השוויון ויבוטלו כל הקטגוריות החוקיות והממסדיות שמפלות נגד האזרחים הערבים.

המדינה תדאג לחלוקת משאבים צודקת ולפי עקרונות של צדק חלוקתי והעדפה מתקנת, ותבטיח קיום בכבוד לכל אדם החי בשטחה.

מצבם של הפלסטינים בישראל ואופקים לשינויו

הפלסטינים בתחומי ישראל הנם קבוצת אוכלוסיה ילידית שהפכה למיעוט במולדתה. מבחינת השתייכותם הלאומית והתרבותית הם חלק מהעם הערבי הפלסטיני והאומה הערבית.

ישראל סירבה מאז ומתמיד להכיר בזהות הלאומית הערבית הפלסטינית של האזרחים הערבים, והתייחסה אליהם כאל אוסף של עדות דתיות וקבוצות מיעוט נפרדות. גם כפרטים התייחסה המדינה לאזרחים הערבים הפלסטינים כאל נתינים מופלים, ולא כאל אזרחים שווים זכויות. ההקפדה הישראלית על הכחשת הזהות הלאומית של הערבים

לא נועדה אם כן לשם קידום ההכרה בהם כאזרחים ושילובם בחברה, אלא מתוך תפישה דכאנית של הכחשת הזכויות הלאומיות והזכות לשוויון אזרחי גם יחד. ישראל, בפשטות, אינה רואה בנו אזרחים שווי זכויות עם האזרח היהודי.

בשנים האחרונות נוספו למדיניות הממשלתית היבטים חדשים, המשקפים את השינויים בתרבות הפוליטית ההגמונית של הרוב היהודי ומדגימים את התחזקות האידאולוגיה השלטת והקונצנזוס הקיים בקרב האליטות הפוליטיות ומעגלי קבלת ההחלטות, הן בכל הקשור ליחס לאזרחים הערבים בתחומי ישראל והן לגבי פתרון הסוגיה הפלסטינית.

מבחינת יחס המדינה והרוב היהודי למיעוט הפלסטיני, היבטים אלו באים לידי ביטוי במגמה ברורה של קביעת כללי משחק פוליטיים ואזרחיים חדשים והצרת גבולות המרחב הדמוקרטי, תוך שינוי אפיוני האסור והמותר בשיח הציבורי ובפוליטיקה, וכן בשימוש דכאני מוגבר בכלים משפטיים וחקיקתיים לשם צמצום רף הדרישות של האזרחים הערבים.

לשם כך נוקטת המדינה בצעדים הבאים:

עיצוב המדיניות כלפי הערבים באמצעות מנגנוני הביטחון, ובראשם 'המועצה לביטחון לאומי' והשב"כ; החייאתה של 'ועדת השרים לענייני המגזר הערבי' בראשות ראש הממשלה; חזרה לא מוצהרת לכלים ולפרקטיקות של ימי הממשל הצבאי, באופן זה או אחר, תוך שימוש בחלק מהאמצעים שננקטו כלפי המיעוט הפלסטיני בשנים הראשונות שלאחר הקמת המדינה; הדגשת הדמוגרפיה כגורם מרכזי והפיכתה למניע המוצהר אשר מכתוב את המדיניות כלפי הערבים ואת ההתייחסות אליהם כאל נתינים ובעיה דמוגרפית, ולא כאל אזרחים הזכאים לזכויות מלאות.

מדיניות זו באה לידי ביטוי בפועל במספר רב של חקיקות ותיקוני חקיקה לאורך השנים, ובמיוחד במהלך השנים האחרונות, והגיעה לשיאה עם חקיקת חוק הלאום.

לפיכך –

1. בל"ד דורשת להכיר בערבים בישראל כמיעוט לאומי וכבני עם בעל זכויות לאומיות קולקטיביות ושוויון מלא כפי שקובעים החוק הבינלאומי וההחלטות הרלוונטיות של האומות המאוחדות, ובמיוחד ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות המיעוטים משנת 1992. בל"ד פועלת לחקיקת חוק יסוד שיבטיח את יישום זכויותיו הקולקטיביות של המיעוט הפלסטיני בישראל, לפי העקרונות הבאים:

- הזכויות וחירויות היסוד של בני המיעוט הערבי מתבססות על ההכרה בערך האדם וקדושת חייו, ועל כבודו והיותו בן חורין. זכויות אלו יש לכבד לאור הערכים והעקרונות ההומניסטיים והאוניברסליים, תוך הדגשה כי האזרחים הערבים הם ילידים במולדתם.
- האזרחים הערבים זכאים לשוויון אזרחי מלא לרבות שוויון הזדמנויות, ולהגנה מוחלטת מכל סוג של אפליה המופנית נגדם בשל היותם ערבים.
- האזרחים הערבים זכאים לייצוג הולם בכלל המוסדות הממלכתיים והציבוריים.
- בני הלאום הערבי זכאים להגנה שתבטיח כי יוכלו לטפח ולפתח את תרבותם באופן חופשי וללא התערבות מצד מוסדות המדינה.
- אזרחי המיעוט בני העם הערבי זכאים להקים מוסדות ייצוגיים וציבוריים משלהם, ועל המדינה להכיר במוסדות הייצוגיים של האזרחים הערבים.
- השפה הערבית היא שפתם הלאומית של האזרחים הערבים. יש לקבוע ולקבע את מעמדה כשפה רשמית לכל דבר ועניין, ולפרסם גם בה את כלל ההודעות, הכיתובים והפרסומים הרשמיים והציבוריים.
- המיעוט הערבי זכאי להשתתף באופן פעיל בתהליכי קבלת ההחלטות הנוגעים לו. המדינה לא תקבל החלטות בעלות משמעות מרחיקת לכת באשר לחיי האזרחים הערבים ללא השתתפותם הפעילה של נציגיהם כקבוצה לאומית. המיעוט הערבי זכאי לדחות כל החלטה אשר תתקבל בעניינו ללא השתתפותו הפעילה או תחתור נגד האינטרסים שלו וזכויותיו הלגיטימיות.
- על בסיס עקרונות אלו תפעל בל"ד לחקיקה ולקידום מהלכים ומדיניות שיבטיחו את מימוש הזכויות הלאומיות של המיעוט הערבי הפלסטיני בתחומי ישראל.

* * *

2. בל"ד תפעל להבטחת זכותם של הערבים הפלסטינים בישראל לניהול ענייניהם התרבותיים והחינוכיים בעצמם, כחלק מזכויותיהם הלאומיות המוקנות להם כעם ילידי היושב בארץ מולדתו. בל"ד תדרוש ממדינת ישראל להכיר בקשר המיוחד בין האזרחים הערבים לעם

הפלסטיני ובהיותם חלק בלתי נפרד ממנו, ובזכותם לעמוד בקשר עמו ועם שאר העמים הערביים.

על סמך זכויות אלו שואפת בל"ד להשגת היעדים הבאים:

- חקיקת חוק לניהול עצמי תרבותי, שיכלול את נושאי החינוך, התרבות והתקשורת.
- הקמת אוניברסיטה ערבית, והקמתה ביוזמה אזרחית במידה והממשלה תסרב להקימה. נעמוד על זכותה של האוניברסיטה להיות ממומנת על ידי המועצה להשכלה גבוהה.
- הקצאת ערוצי שידור טלוויזיוניים וערוצי רדיו בערבית, בהנהלה ערבית ובאוריינטציה התואמת את האינטרסים והצרכים הייחודיים של המיעוט הערבי בארץ.
- מתן אפשרות לפיתוח חיי התרבות של המיעוט הערבי בניהול עצמי אוטונומי, באמצעות הקמת תאטרות, מרכזי תרבות מתאימים ומרכזי נוער.
- סיום המצב של שליטה פטרונית והכתבת תכתיבים ממשלתיים ציוניים בחינוך הערבי. שינוי תכניות הלימוד כך שיבטאו את צרכי המיעוט הערבי וייחודו מבחינה לאומית ותרבותית.
- עידוד יוזמות שמטרתן פיתוח והפצת התרבות הערבית וביטוי הזהות הלאומית הערבית הפלסטינית, והקצאת תמיכה רשמית לפעילויות התרבותיות הללו תוך שמירה על עצמאותן.
- יישום שוויון מלא בתחום החינוך, בבתי הספר ובמוסדות החינוכיים השונים, תוך פיתוח וחידוש מערכת החינוך מבחינת רמת סגלי ההוראה וצוותי החינוך המקצועיים, המתקנים, המעבדות, הספריות, ושאר הגורמים הרלוונטיים לרמתה של מערכת החינוך הכללית.
- פיתוח וחידוש תכניות ומערכי הלימוד והחינוך כך שיהלמו את צרכי שוק העבודה מבחינת ההון האנושי.
- הבטחת הזדמנויות שוות לתלמיד ולסטודנט הערבי ואפשרו השתלבותו המלאה באוניברסיטאות ובכלל מוסדות ההשכלה הגבוהה.

* * *

3. בל"ד פועלת לארגון ומודרניזציה של החברה הערבית וגיבושה ולבניית המוסדות והמסגרות הלאומיות בכל המישורים והתחומים: ברמה הארצית והמקומית, המקצועית והסקטוריאלי, תוך שאיפה למיצוי יכולותיו של כל אינדיבידואל בחברה, ובאמצעות קידום ההשתתפות המלאה של הנשים במעש ובמרחב הציבורי ותרומתן לבניית החברה.

בל"ד קוראת להשתתפות גופי ההנהגה של חברתנו על יסודות דמוקרטיים, מודרניים ולאומיים. בל"ד תומכת בהקמת מוסדות ציבוריים וארגונים אזרחיים ללא מטרות רווח, שיקדמו את החברה בכל היבטי החיים – החברתי, הכלכלי, הדתי, המקצועי והבריאותי – ורואה בכך חשיבות רבה להמשך ההתפתחות החברתית וליצירת מסגרות חדישות לארגון החברה.

במסגרת מאבקנו לבניית מוסדות החברה הערבית ולשמירה על זהותה הלאומית ופיתוחה, עומדת בל"ד על העקרונות הבאים: התנגדות לכפיית השירות הצבאי על הערבים הדרוזים, ולתופעה של התנדבות לשירות הצבאי; התנגדות למאמצים השלטוניים לכפיית השירות הלאומי על האזרחים הערבים; מאבק בחוסר הסובלנות ובכיתות העדתית והחמולתית, והדגשת המכנה המשותף והזהות הלאומית; מחויבות לנושא אסירי 48'.

הטיפול בנגע האלימות בחברה הערבית

אין להתעלם מהתפשטות תופעת האלימות בחברה הערבית. מדובר בתופעה מדאיגה מאוד, מעוררת סלידה ומבחילה. אלימות היא פסולה, הרסנית ומנוגדת למוסר ולשכל הישר, שומטת את הבסיס מתחת למארג היחסים הקהילתי והחברתי ומביאה להסתאבות מוסרית – מלבד במקרים של הגנה עצמית, הגנה על החירות או הגנה על המולדת במסגרת מאבק צודק ומאורגן.

הפשעה האלימה בחברה הערבית צמחה למימדים עצומים, והחיים בחלק מהיישובים הפכו להיות בלתי נסבלים. ארגוני פשע השתלטו על תחומים ומרחבים שלמים ביישובים ערביים רבים ופגעו קשות גם בקהילות בערים המערבות.

יש חשיבות גוברת לטיפול נמרץ בנגע האלימות ומיגורו, שכן החברה הערבית הופכת לחברה של גטאות, עוני ואלימות.

המדינה מזניחה את הנושא ולא רואה עצמה כאחראית לטיפול בפשע ובאלימות הפנימית בחברה הערבית. בעוד שהמשטרה מצליחה למגר את הפשיעה ברחוב היהודי במידה משמעותית, היא נכשלת כישלון חרוץ ברחוב הערבי. ישנם סממנים ברורים של התנהלות פוליטית בלתי-עניינית ובלתי-מקצועית מצדה של המשטרה, הרואה

בנוכחותה ברחוב הערבי כלי להגברת ה'משילות' – ולא אמצעי לטיפול בפשיעה. לנוכח מציאות הנישול והחרפת ההתנכלויות כלפי החברה הערבית מצד המדינה ומוסדותיה, תחושת חוסר האונים תורמת להיווצרות התנאים החברתיים המעצימים את ממדי הפשיעה והאלימות, ובהיעדר הרתעה מצד גורמי אכיפת החוק הפשיעה משתוללת.

כ-80% מהנשים הערביות שנרצחו הגישו תלונות במשטרה בשל אלימות או איומים על חייהן. המשטרה ידעה, אך הנשים לא זכו להגנה. במקרי רצח רבים זהותו של הרוצח ידועה, אך החשודים אינם נלכדים בגלל שתיקי הרצח מופקרים ונותרים ללא כל פעילות חקירתית.

הציבור הערבי מופקר במערכה מול הפשיעה האלימה שיכולה לפגוע בכל אחד, בכל רגע, בכל מקום. העבריינים לא חוששים מהמשטרה משום שהם יודעים שהיא לא תגיע כלל או שתגיע באיחור רב, וכי הסיכוי להיתפס קטן.

בקרב האוכלוסייה הערבית המשטרה נתפשת כזרוע אלימה של המדינה הפועלת נגדה. דו"ח ועדת אור הצביע על 'תרבות עוינת' בתוך המשטרה, ומציאות הדיכוי, הנישול, ההדרה, ההתנשאות, ההשפלה והגזענות הם חלק בלתי נפרד מחוויית הקיום היומיומית בחברה הערבית. עוינותה של המשטרה נחוות כחלק מהעוינות הכללית של מוסדות המדינה כלפי החברה הערבית.

חשוב להדגיש שבל"ד לא מטילה את האחריות החינוכית והערכית על המשטרה. אנו מכירים באחריות ההנהגה בחברה הערבית בכל הנוגע להנחלת ערכי כבוד האדם בכלל, וכבוד הנשים כאזרחיות שוות זכויות בפרט. זאת מתוך אמונה בפלורליזם, באינדיבידואל, בעצמאותו ובחירויותיו. אך מול מצב של חוסר הרתעה משווע, עשייה חינוכית זו הופכת לבלתי יעילה, לא רלוונטית ושולית.

בהיעדר תכנית אסטרטגית מפורטת ובעלת יעדים אופרטיביים הניתנים לבחינה שיטתית, גיוס אלפי שוטרים איננו פתרון. גם סדרת מפגשים 'להגברת האמון ההדדי' איננה מהווה תשובה מהותית לבעיה.

יש צורך בשינוי תפישת הניתנים ובביטול 'דסק המיעוטים', אותו יש להחליף בגישה אזרחית שוויונית. על המשטרה להתחיל להתייחס לאזרחים הערבים באותה דרך בה היא מתייחסת לאזרחים היהודים: כאזרחים בעלי זכויות שוות שהמשטרה מחויבת להגן על ביטחונם בפועל, מתוך הכרה מלאה בזכותם לביטחון אישי.

בל"ד דורשת מהמשטרה ומהרשויות לגבש תכנית אסטרטגית מקפת לטיפול בפשיעה בחברה הערבית, בשיתוף ההנהגה הפוליטית של החברה הערבית ומומחים רלוונטיים מקרב הציבור הערבי, ולנקוט בצעדים

הבאים:

1. איסוף נשק חם.

2. טיפול עומק בפשיעה המאורגנת בחברה הערבית.

3. אי חידוש רישיונות הנשק הקיימים ואי מתן רישיונות נשק חדשים.

4. הפסקת מתן נשק למתנדבי המשטרה.

5. חקירה מחדש בתיקים חמורים שנותרו פתוחים.

6. טיפול רציני באירועי ירי.

7. מחויבות לחקירה מלאה של כל מקרה אלימות.

8. קידום תכניות שיקום לאסירים ולאסירים משוחררים.

9. פיתוח סל אמצעי הגנה לנפגעות אלימות במשפחה.

10. הרחבה ושיפור התכנית להגנה על עדים.

על הנהגת החברה הערבית לחפש דרכים לחיזוק מוסדותיה וסמכויותיה ולפעול לשינוי המצב מן היסוד, הן מול מוסדות המדינה והן מבחינת דרכי ההתארגנות הפנימית של החברה הערבית.

חזון לרפורמה ולאוטונומיה של מוסדות החברה הערבית

חובת ההנהגות של הציבור הערבי לקיים את התחרות הפוליטית ביניהן מתוך מחויבות להכרעה דמוקרטית, ובאופן שיהווה דוגמא לפתרון סוגיות באמצעות דיאלוג, שכנוע וכיבוד החלטת הרוב.

יש צורך בקיומם של מוסדות לאומיים ציבוריים בעלי חיבור יסודי לשטח, שיקשרו בינו לבין ההנהגות הנבחרות ויאמצו סדר יום המשלב זהות לאומית, מאבק ופיתוח חברתי, תוך שאיפה לפתרון הבעיות הכלכליות שמהן סובלת החברה שלנו.

בל"ד קוראת להשתתף גופי ההנהגה של החברה הערבית על יסודות דמוקרטיים, מודרניים ולאומיים. על כן קוראת בל"ד לכונן גוף של הנהגה לאומית ארצית נבחרת ודמוקרטית, שתייצג את האזרחים הערבים ותתרום לפיתוח הלאומי והחברתי שלנו ולטיפול בבעיות ובאתגרים הניצבים בפני האזרח הערבי. בל"ד פועלת על מנת

לקדם מטרה זו באמצעות ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי, ושואפת כי המדינה תכיר בגוף נבחר ומייצג חדש זה כביטוי לזכויותיו הקיבוציות של המיעוט הלאומי.

בל"ד מכירה בתפקיד המנהיגותי והייצוגי החשוב של ועדת המעקב (שמורכבת כיום מחברי הכנסת הערבים, נבחרים ציבור אחרים ונציגי ארגונים, תנועות ומפלגות, ושמהווה את גוף ההתייעצות וקבלת ההחלטות היחידי שבו מיוצגים כל הזרמים והתנועות בחברה הערבית – אבל עודנה בעיקר ועדה מתאמת בין גורמי ההנהגה השונים, ולא גוף שנבחר בידי הציבור ממש) ושל הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות.

אין לוותר על ועדת המעקב עד שיבשיל המאמץ להקמתה של פלטפורמה חדשה, נבחרת, מייצגת ודמוקרטית יותר, שתבטא בצורה ראויה יותר את היותנו חלק מהעם הערבי הפלסטיני, כקולקטיב המהווה מיעוט לאומי.

חשוב להדגיש שאנו לא מציעים מהלך של הקמת פרלמנט נפרד ממש לאזרחים הערבים, ולמעשה דורשים הרבה פחות מאשר כמה מהמודלים הקיימים והמיושמים בעולם ביחס לזכויות ההתארגנות העצמית של מיעוטים לאומיים. אנחנו מעוניינים להמשיך ולבחור את נציגינו לגופים הנבחרים של המדינה ולהשתתף בקידום העמדות הפוליטיות והציבוריות שלנו, בתהליכי החקיקה במישורים השונים ובהכרעות התקציביות.

במקביל, שאיפתנו היא כי נוכל לקבל הכרה רשמית מהמדינה לסמכויות אוטונומיות מוגדרות שייקבעו לגוף ההנהגה הנבחר שלנו כמייצג של מיעוט לאומי, ושעליהן יוסכם יחד ובתיאום עם מוסדותיה המרכזיים של המדינה, ובהתאם להחלטותינו הדמוקרטיות – ואולם, סביר כי הקמתו של גוף זה תקדים את ההכרה הרשמית בו, כפי שוועדת המעקב בצורתה הנוכחית התגבשה והתפתחה כמסגרת ייצוגית וכיוזמה עצמאית של החברה הערבית.

ללא גופי ייצוג והנהגה לאומיים, פנימיים ורב-מפלגתיים שנבחרים בצורה דמוקרטית וישירה על ידי החברה הערבית, מקיימים עצמאות פיננסית ומסוגלים לדון ולטפל בבעיותינו במישורים שונים, ובעלי סמכויות מוגדרות ומוכרות לשם ביצוע החלטותיהם – לא נוכל לקדם כראוי את התהליכים והפתרונות הדרושים לנו כחברה בנושאים שונים. כיום המפלגות המייצגות את החברה הערבית מתמודדות זו מול זו אך ורק בכנסת וללא סמכויות אוטונומיות, ויש בכך בעייתיות רבה בבואנו לקדם תהליכים פנימיים, במיוחד נוכח השפעת המפלגות הציוניות.

חזוננו לרפורמה במישור זה לא עומד בסתירה לייצוג הערבי בפרלמנט הישראלי או למחויבות השלטון המרכזי לזכויותינו. אנחנו דורשים הרבה פחות מאשר מכלול הזכויות האוטונומיות של מחוז קוויבק בקנדה, למשל, וחלק משמעותי מדרישתנו זו מופנה פנימה אל החברה הערבית בשל הצורך לפתח ולבנות את מוסדותינו הלאומיים כעם.

התחום החברתי והכלכלי

בל"ד תיאבק למען הגשמת הצדק החברתי, להבטחת זכויות האדם החברתיות והכלכליות, לשמירה על הסביבה, לפיתוח חברה מתקדמת ונאורה ולשוויון בין האישה לגבר.

1. בל"ד תפעל להגשמת הצדק החברתי ולהשגת הזכויות החברתיות, לקידום השכבות המוחלשות והעניות ולמען חיים בכבוד, ולהרחבת הערבויות הסוציאליות והבטחת שוויון ההזדמנויות לכולם.

פעולתנו במישור זה תתבסס על היעדים הבאים:

א. העלאת שכר המינימום.

ב. התנגדות להפרטת השירותים החברתיים והבריאותיים, ושחרור מערכי השירותים והביטחונות הסוציאליים, הבריאות והחינוך, מהשתלטות 'חוקי השוק' ומתפישת כלכלת השוק.

ג. הנהגת מדיניות מיסוי צודקת ומתקדמת שמטרתה חלוקה שוויונית של המשאבים החברתיים, לרבות מיסוי מוגבר על ההון והעשירים וצמצום המיסוי על ציבור העובדים, ובפרט על בעלי השכר הנמוך.

ד. הגנה על זכותם של העובדים והשכירים להתארגנות, לשביתה ולכל צורות המאבק הנדרשות למען השגת מלוא זכויותיהם.

ה. הגנה על זכויות המובטלים וקידום תכניות מקיפות ליצירת מקומות והזדמנויות עבודה.

ו. פעולה מתמדת ליישום חוקי העבודה ולהגנה על זכויות העובדים והשכירים, והבטחת מכלול התשלומים המתחייבים בחוק; שעות העבודה; תשלום שכר המינימום; תשלום כל הזכויות הסוציאליות וימי החופשה; תקציבי הבטחת ההכנסה והביטוחים השונים.

ז. הבטחת שירותי בריאות ראויים ומודרניים לכל האזרחים, הרחבת סל התרופות והכנסת פיתוחים טכנולוגיים רפואיים מתקדמים חדשים לסל הבריאות.

ח. קידום תקנות וחקיקה למניעת הרס הטבע והסביבה ולמניעת זיהום הקרקע, המים והאוויר, ולהגנה על זכויות בעלי החיים.

ט. קידום חקיקה למען הגנה על זכויות הילד ושלומם בכל המרחבים.

י. השקעה בקידום אפשרויות ומסגרות לשעות הפנאי לצעירים בתחומי החינוך, ההכשרה המקצועית, האמנות והספורט.

* * *

2. הגנה על זכויות האישה והשוואת מעמדה לגבר

- א. בל"ד מחויבת להגן על זכויות האישה ולפעול להשוואת מעמדה לגבר בכל תחומי החיים.
- ב. בל"ד מקדמת את השתתפותן של נשים במרחב הציבורי בכל המישורים ותחומי החיים, הפוליטיקה, החברה והכלכלה.
- ג. בל"ד פועלת לחיזוק ופיתוח המוסדות והארגונים הפועלים לקידום מעמד האישה בחברה.
- ד. בל"ד נאבקת נגד כל צורות הדיכוי, הניצול והאפליה מהן סובלות נשים בכל המישורים: במשפחה, בעבודה, בחברה ובמרחב הציבורי.
- ה. בל"ד נאבקת נגד כל סוגי האלימות המופעלים כלפי נשים ונגד תופעת רצח הנשים על רקע מה שמכונה 'כבוד המשפחה'. אנו דורשים להחמיר את הענישה על מבצעי פשעי האלימות נגד נשים, ופועלים לעומת כל מי שמקדם שיח נגדי בנושא.
- ו. בל"ד נאבקת למען זכותה המלאה של האישה לחינוך, לתעסוקה ולהשתלבות בעמדות ניהול והנהגה בכל התחומים והמישורים.

קידום המצב הכלכלי של האזרחים הערבים

לאורך שנות התשעים חלו תמורות רדיקליות במבנה הכלכלה הישראלי, בחשיבה ובאידאולוגיה הכלכלית, ובמדיניות הכלכלית של המדינה. באותה תקופה הגיע לסופו גל ההגירה ההמוני ממדינות ברית המועצות לשעבר, ולאחריו גם תהליך הקליטה הראשוני של המהגרים. תהליך זה הביא לכניסתם של מאות אלפי עובדים לשוק העבודה, דבר שהביא בהדרגה לעיצובה מחדש של כלכלת המדינה.

החרם הערבי הרשמי קרס, ועקב כך התאפשר לבעלי הון זרים להשקיע בישראל באופן חופשי וגלוי ובהיקפים חסרי תקדים, ובייחוד בתחומי הכלכלה המודרנית והטכנולוגיה המתקדמת.

באותן שנים התרחש תהליך של השתלבות מוגברת של הכלכלה הישראלית בכלכלה העולמית, דבר שהיו לו השלכות במספר מישורים: הסרת החסמים והמכשולים המסחריים שעמדו בפני ישראל בזירה הבינלאומית, ביטול הגבלות והסרת מנגנוני פיקוח, אימוץ מדיניות של היפתחות כלכלית ומעבר לשוק חופשי, ואימוץ כללי המשחק

שכופה תהליך הגלובליזציה.

במקביל, החלה באותן שנים המגמה של 'יבוא עובדים זרים' בכדי שיחליפו את העובדים הפלסטינים, בצעד שהיה חלק משיטת הענישה הקולקטיבית שהטילה ישראל על הפלסטינים בשטחים הכבושים. העובדים מרחבי 'העולם השלישי' החלו בהדרגה להחליף את העובדים המקומיים בתחומי התעשייה והעבודה המסורתיים, בעבודות הכפיים ו'הצווארון הכחול' הפיזיות, והדבר הביא לצמצום הוצאות ההעסקה בתחומים אלה.

הקשיים הכלכליים והתעסוקתיים בישראל ובקרבת החברה הערבית בפרט, אינם תופעה כלכלית 'טהורה' אלא משקפים את התנהלות המדינה כלפי האוכלוסיות השונות, את אופן חלוקת מרכזי הכוח והפוזיציות המשפיעות במדינה, ואת מכלול התנאים החברתיים והכלכליים שנקבעו וטופחו עם הקמת המדינה ומאז - ובמיוחד במטרה לשמר את הנחיתות והכפיפות הכלכלית של החברה הערבית.

לנוכח התמורות שהתחוללו החל משנות ה-90, חיי העוני של רבים מהאזרחים הערבים החמירו, והאבטלה בחברה הערבית הגיעה לממדים חסרי תקדים שלא הכרנו בעבר. זאת, בין היתר, בעקבות צמצום הקצבאות ומגמת הפגיעה בהישגים סוציאליים כמו בדמי האבטלה והעלאת השתתפות החולים בהוצאות הטיפול הרפואיים והתרופות, וכתוצאה ממדיניות כלכלית מחריפה הפוגעת בשכבות העניות והעברת חלק מהתעשיות שהעסיקו נשים ערביות לחו"ל.

תופעות אלה הוסו לתקופה מסוימת בשל התרחבות המעמד הבינוני והעלייה בצמיחה, ואמנם לפרקים ישנן גם התפתחויות והשקעות ממשלתיות (שאינן קרובות לפצות על האפליה השיטתית ועל הגזל ההיסטורי) המביאות לשיפור או הקלה זמנית במצב. אך העיוותים המובנים במדיניות ובכלכלה מנציחים את תלותה של החברה הערבית במדינה ובכלכלת החברה היהודית, כך שהכלכלה של החברה הערבית נשארת כחלק שולי בכלכלה היהודית ותלויה בה במידה רבה.

מאז הנפכה, הישובים הערביים הכפריים איבדו את כלכלתם החקלאית מבלי שיפתחו כלכלה אחרת. הפקעות האדמות, המצור התכנוני ושינויי מבנה הכלכלה מנעו יצירת יחסים כלכליים בריאים של הגירה כפרית לעיר פתוחה.

לכן, ועל אף היותם של הערבים בישראל חלק מהכלכלה הישראלית, אין להפקיר את הכלכלה של החברה הערבית למגמות השרירותיות ולסמוך על התפתחותה בצורה ספונטנית לפי צרכי השוק - שכן ממילא ההתפתחות ה'ספונטנית' היא התפתחות כפופה ומושפעת שמתעצבת לפי צרכי המרכז היהודי ותנאיו, ולא לפי צרכי החברה הערבית.

מאידך, אין תוחלת גם לניסיון לייסד כלכלה עצמאית לחלוטין מהכלכלה הישראלית, ולו בשל תנאי השוק והמטבע והמערכת הבנקאית. גם במאבק לשיפור ותיקון מצבם הכלכלי של היישובים הערביים צריך לשלב בין המסגרת המבנית הקיימת לבין התביעה לקבלת זכויות עצמאיות חלקיות.

לפיכך, יש צורך בהקמת גוף תכנוני ערבי מוסמך ועצמאי שיפעל בהתאם ויקדם תכניות מתאר שיביאו בחשבון את צרכי הדיור, התעשייה, החקלאות והמסחר של כל ישוב ואזור. רשות זו יפעל במסגרת גופי האוטונומיה שאותה אנו דורשים לחברה הערבית.

בל"ד מציעה כי גוף זה יפעל בהתאם לדגשים הבאים:

1. לפעול להורדת שיעורי האבטלה ולהעלאת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה בקרב המיעוט הערבי, ובפרט של הנשים הערביות.
2. לפעול להרחבת שטחי השיפוט והבנייה ואזורי התעשייה והמסחר של היישובים הערביים, ולהורדת מחירי הקרקע באזורי התעשייה.
3. לפעול להסרת מכשולי הפיתוח המבניים הקיימים, ובראשם המדיניות הממשלתית המפלה והמגבילה כלפי החברה הערבית.
4. לפעול לפיתוח התעשיות ביישובים הערביים ולפתיחת תחומי שיווק חדשים.
5. לפעול לשם משיכת הון והשקעות לריכוזי האוכלוסייה הערבית.
6. לתמוך בפיתוח החקלאות ביישובים הכפריים הערביים: פיתוח הכבישים שמובילים אל האדמות החקלאיות, גיוון ביבולים החקלאיים הערביים והכנסת טכנולוגיות מתקדמות לחקלאות הערבית, שדרוג רשת החשמל באופן שיאפשר שימוש בטכנולוגיות מפותחות באדמות החקלאיות, פיתוח ושיפור רשת המים, מתן הכשרה מקצועית לחקלאים הערבים בדפוסי החקלאות המודרנית, השקעה במבנים וחממות החקלאיים, השוואת החקלאים הערבים בהקצבת מי ההשקיה והייצור והשיווק וההדרכה החקלאית, הקמת פרויקטים של פיתוח חקלאי והכשרת אדמות תוך סיפוק הסיוע החומרי הנדרש לפיתוח חקלאי ממושך. פיתוח וסיוע ליוזמות החקלאיות ביישובים הערביים והקמת אזורי תעשייה מתאימים בהם.
7. לפעול לפיתוח ענף התיירות ואתרים תיירותיים ביישובים הערביים.
8. לפעול לפיתוח התשתיות ביישובים הערבים בכדי לספק סביבת עבודה מתאימה לתעשיות וענפים כלכליים מודרניים ומפותחים.

9. לפעול לפיתוחם המלא של אמצעי התחבורה אל ומן היישובים הערבים ובתוכם.

10. לפעול לפתיחת שווקי העבודה במלואם בפני האזרחים הערבים, לרבות החברות הממשלתיות והציבוריות, ולביטול כל צורות האפליה הקיימות ומתן שוויון הזדמנויות מלא בעבודה.

11. לפעול להכרה בכפרים משוללי ההכרה ('הלא מוכרים') וסיפוק מלוא השירותים השונים המגיעים לאזרחים החיים בהם.

12. לפעול לשיפור התפקוד והניהול, השקיפות והבקרה של הרשויות המקומיות הערביות, ולקדם פעילות משותפת של הרשויות המקומיות הערביות בכדי להדוף מדיניות ממשלתית עוינת שמטרתה לבודד רשויות מקומיות ספציפיות.

13. לפעול לעריכת סקר בריאות כולל לחברה הערבית ולקידום תכנית מתאימה לשיפור השירותים הבריאותיים.

* * *

במקביל, בל"ד דורשת ביצוע רפורמה נרחבת להשבת הגזל הממסדי לאזרחים הערבים ולתיקון העוול המתמשך בתחומי הרכוש, הקרקעות והתכנון – ואשר תכלול את העיקרים הבאים:

1. הבטחת השוויון המלא וביטול כל צורות ההפליה נגד האזרחים הערבים, ועיגון השוויון בחוק על ידי חקיקת 'חוק יסוד: השוויון'.

2. עצירת הפקעות האדמות והחזרת האדמות שהופקעו לבעליהן.

3. הקמת ערים ויישובים ערביים חדשים כמנוף לפיתוח, ולא במטרה לגרש אנשים מאדמותיהם אל יישובים אלה.

4. החזרת העקורים ליישוביהם.

5. הפסקת מדיניות המצור התכנוני והרס הבתים הערביים משוללי הרישיון, והובלת מהלך מקיף לאישורם.

6. הרחבת תכניות המתאר ואזורי השיפוט של היישובים הערביים.

7. הקצאת התקציבים הדרושים כדי להגיע לשוויון בכל התחומים, לרבות בתקציבי הרשויות המקומיות, התעשייה, החקלאות, הדיר, הספורט, התרבות, הסביבה והתשתיות.

8. הנהגת מדיניות של תיקון אפליה (אפליה מתקנת) בתחומי הפיתוח, התעסוקה, החינוך והמוסדות הציבוריים.
9. שינוי חוק 'עיריות הפיתוח' כך שיתבסס על שיקולים סוציו-אקונומיים ולא על שיקולים ציוניים כפי שנהוג כיום, כאשר הישובים ערביים והערבים ערבים לא מוגדרים כאזורי פיתוח א' מסיבות גזעניות.
10. ביטול חוק הלאום וכל החוקים וההליכים המפלים נגד האזרחים הערבים והמוסדות של החברה הערבית – ובכלל זה סעיפי האפליה בחוקי האזרחות והכניסה למדינה, האפליה בסעיפי המיסוי לטובת הישובים היהודיים, האפליה החוקית בתחומי התרבות והמורשת, האפליה החוקית בתחום הדיור (דוגמת חוק 'גירוש הפולשים'), האפליה הגזענית בתחומי הקצבאות, האפליה החוקית ביחס לחופש הביטוי והפעילות הפוליטית, וכל ההליכים והחוקים הקשורים לקרקעות ולבתים ולסיוע הכספי לפרטים ולמוסדות.
11. ביטול תכניות 'ייהוד הגליל והנגב' והתכניות לגירוש האזרחים הערבים בנגב מבתיים ואדמותיהם.
12. הקצאת שטחים מספקים ממה שמכונה 'אדמות מדינה' לצרכי הפיתוח, המגורים והחקלאות.
13. הכרה בכפרים משוללי ההכרה ('הלא מוכרים') ויישום הפרויקטים החיוניים לפיתוח השירותים בהם.
14. סיפוק כל השירותים לתושבי הכפרים משוללי ההכרה: חשמל, מים, ביוב, כבישים, בתי ספר ושירותים חברתיים.
15. שיתוף נציגי המיעוט הערבי במוסדות התכנון והבנייה והתאמת מהלכי התכנון לאינטרסים ולצרכים של האזרחים הערבים והחברה הערבית.
16. השבת האדמות והנדל"ן השייכים לוואקף המוסלמי והנוצרי לבעליהם.
17. קידום פתרונות למצוקת הדיור בריכוזי האוכלוסייה הערבית בערים המעורבות.
18. פיצוי הרשויות המקומיות הערביות על האפליה ההיסטורית והעוול המתמשך.

הסוגיה הפלסטינית ופתרון הקבע

הסוגיה הפלסטינית היא מאבקו של עם שאדמתו וארצו נשללו ממנו באמצעות כיבוש וגירוש. לא ייכוננו שלום ויציבות באזור מבלי שהעם הפלסטיני ישיג את זכויותיו, בהתאם להחלטות הבינלאומיות הלגיטימיות. העם הפלסטיני מצוי בעיצומו של מאבק צודק והכרחי לשחרור לאומי ולמימוש זכויותיו ההיסטוריות.

בשנים האחרונות מבצעת ישראל מהלכים חד-צדדיים ומקדמת תכניות שמטרתן כפיית מצב קבע המבוסס על שאיפותיה הכיבושיות והדמוגרפיות, והמנוגד לזכויותיו של העם הפלסטיני ולהחלטות הבינלאומיות.

ה'נסיגה' הישראלית החד-צדדית מרצועת עזה שלא הייתה 'התנתקות' כלל ועיקר, והטלת המצור, מפת הדרכים וכפיית הפרשנות הישראלית לה, תכניות הסיפוח הישראליות שלובשות ופושטות צורה, וכעת אף 'עסקת המאה' שממשל טראמפ וגורמים ישראליים ואזוריים מבקשים לתפור על גבו של העם הפלסטיני ותוך התעלמות מההחלטות הבינלאומיות – כל אלו הן יוזמות שנועדו לכפות הסדר דכאני שאינו אלא המשך המצב הקיים בדרכים אחרות.

הגישה הישראלית שמבטאת קונצנזוס רחב בחברה היהודית-הישראלית, היא של כפיית התנאים הישראליים שיסוכמו עם הממשל האמריקאי וגורמים נוספים, תוך התעלמות כוחנית מהעם הפלסטיני וזכויותיו. שאיפת ישראל היא לספח כ-60% משטחי הגדה המערבית ו'להסדיר' את הסוגיה הפלסטינית באמצעות 'פתרון קבע' של אוטונומיה על כ-40% בלבד משטחי הגדה, שמהווים כ-9% בלבד מפלסטין ההיסטורית.

האפשרות של משא ומתן במסגרת קווי היסוד הפלסטיניים (זכות השיבה, ירושלים המזרחית כבירתה של מדינה פלסטינית עצמאית, נסיגה מלאה לגבולות הארבעה ביוני '67' ופירוק ההתנחלויות) איננה על הפרק מבחינת הצד הישראלי, ומרבית הציבוריות הישראלית מעוניינת בהנצחת ישות פלסטינית על בסיס אוטונומיה בשטחים צפופי אוכלוסין, והשארת גושי ההתנחלויות הנרחבים ודלי האוכלוסייה (אך עתירי הקרקעות והמשאבים) תחת השליטה הישראלית, תוך השלמת תהליכי הגירוש הזוחל של הפלסטינים החיים באזורים אלו.

בל"ד נאבקת נגד הכיבוש, ההתנחלות והאפרטהייד, ונגד כל צורות הדיכוי, ההתנכלות וההרס המופעלות נגד בני עמנו הפלסטיני הסובל תחת עול הכיבוש. בל"ד מתנגדת לכפיית ה'פתרונות' הישראליים החד-צדדיים והכוחניים על העם הפלסטיני, ופועלת להגשמת פתרון צודק ובר-קיימא שיגשים את העיקרים הבאים:

1. סיום הכיבוש של כל השטחים הפלסטיניים שנכבשו ב-67' ופינוי כל צורות הנוכחות הישראלית בהם, לרבות פירוק כל ההתנחלויות, גדר ההפרדה הגזענית והסיפוחית, וכל סוגי ומערכי האפרטהייד והשליטה הישראלית.
2. הקמת מדינה פלסטינית עצמאית בגדה המערבית ורצועת עזה שבירתה ירושלים המזרחית, לצד מדינת ישראל. הבטחת הריבונות המלאה של המדינה הפלסטינית על מכלול הקרקע, המים והמשאבים הטבעיים שבשטחה ועל המרחב האווירי והימי, ומימוש מלוא הזכויות הריבוניות הקבועות בחוק הבינלאומי.
3. פתרון צודק לסוגיית הפליטים בהתאם להחלטות האומות המאוחדות ולחוק הבינלאומי, ובראשם להחלטת האומות המאוחדות מספר 194 המבטיחה את זכותם של הפליטים לשוב או לקבל פיצויים.
4. שחרור כל השבויים והעצורים הפוליטיים והביטחוניים.

5. נסיגת ישראל מהגולן לגבולות הארבעה ביוני 67' והסרת ההתנחלויות וכל צורות הנכחות הישראלית מהאדמות הסוריות הכבושות.

6. מניעת המשך השליטה הישראלית בכל צורה עקיפה שתכליתה למסמס את הריבונות המלאה הפלסטינית.

7. הפיכת המזרח התיכון, כולל ישראל, לאזור מפורז מנשק גרעיני ומנשק להשמדה המונית מכל סוג שהוא.

8. האזרחות השווה במדינת כל אזרחיה תהווה, בנוסף להבטחת ההכרה בקיומם של שני לאומים בארץ זו, יסוד רעיוני ומודל של פתרון צודק יותר לשאלה הפלסטינית בכללותה, והיא מהווה יסוד דמוקרטי לארגון החיים המשותפים והיחסים השווים בין שני העמים בטווח הארוך.

המישור הערבי, האזורי והבינלאומי

1. בל"ד רואה עצמה חלק מהחזון הלאומי הערבי הדמוקרטי ומהכוחות הדמוקרטיים באזור ובעולם.

2. בל"ד תומכת בשיתופי פעולה סולידאריים ואינטגרטיביים בין חלקי מרחב המולדת הערבי, ורואה בחיוב את פיתוח האפשרויות לאיחודם על בסיס עקרונות דמוקרטיים.

3. בל"ד קוראת להפצת הדמוקרטיה וכיבוד זכויות האדם והאזרח הפוליטיות, הכלכליות והחברתיות ולהגנה על כבוד האדם וחירותו, בכל המדינות הערביות ומדינות האזור, ותומכת במאבקם של העמים לדמוקרטיה וחירות.

4. בל"ד קוראת להבטחת זכויות המיעוטים בכל מרחבי ומדינות האזור, בהתאם לחוק הבינלאומי והחלטות האומות המאוחדות.

5. בל"ד תובעת את פינוי הכוחות הזרים מאדמות מדינות ערב והאזור.

6. בל"ד מתנגדת למהלכים אזוריים שמטרתם טיפוח ופוליטיזציה של העדתיות, השבטיות והדתיות על חשבון הזהות הלאומית והאמנה האזרחית והחברתית.

7. בל"ד מתנגדת למגמה של כפיית תכתיבים זרים וקולוניאליים על המדינות הערביות וכלל מדינות האזור.

8. בל"ד תומכת בהפיכת המזרח התיכון, כולל ישראל, לאזור מפורז מנשק גרעיני ומנשק להשמדה המונית מכל סוג שהוא.

9. בל"ד תומכת בסדר עולמי אלטרנטיבי המבוסס על שוויון, שיתוף ואיזון, קידמה, הדדיות, צדק חברתי וחלוקה מחודשת ושוויונית של המשאבים בין המדינות העשירות לעניות, תוך הבטחת הביטחון הכלכלי ושלוש הסביבה.

10. בל"ד מתנגדת להגמוניה האימפריאליסטית, להתערבויות הזרות ולהפרות הריבונות מצד המעצמות, ותומכת בכוחות הדמוקרטיים ברחבי העולם.

()

آخر المنشورات

التجّمع: ملاحقة الشرطة لشباب هبة الكرامة
الذين دافعوا عن بيوتهم لن تمر

أبو شحادة: ما حدث عيب ومن ورائنا.. نحن صوت
الناس

(/أخبار/ 2022/09/21/أبو-شحادة-ما-حدث-عيب-ومن-ورائنا-

التجمع ردًا على بيان الجبهة: لا فرق بين نهج
أيمن عودة ونهج منصور عباس والزحف نحو
حكومات إسرائيل

(/أخبار/ 2022/09/20/التجمع-ردًا-على-بيان-الجبهة-لا-فرق-بين-
نهج-أيمن-عودة-ونهج-منصور-عباس-والزحف-نحو-حكومات-
إسرائيل)

جميع الحقوق محفوظة © 2016 | التجمع الوطني الديمقراطي

اتصل بنا

tajamoa48@gmail.com ✉
(mailto:info@altajamoa.com)
04-64550707 ☎
(mailto:info@altajamoa.com)

تواصل معنا

تصميم وبرمجة: باسل شليوط (<https://www.linkedin.com/in/basel-shlewett>)

